

JUGOSLOVANSKA OBORZAJA

INFORMATIV. LIST ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO.

Izhaja vsako nedeljo. Tekstni del za Slovenijo v slovenskem, za ostale jugoslovanske pokrajinice v srbohrvaškem narečju.

UREDNISTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA,
KONGRESNI TRG ŠTEV. 3/I. TELEFON ŠT. 174.

Razpošilja se menjaje brezplačno po vsej Jugoslaviji in v inozemstvo. Naročnina za stalne prejemnike letno K 24'. Inserati po posebnem ceniku.

ŠTEV. 23.

LJUBLJANA, DNE 14. NOVEMBRA 1920.

LETTO II.

Hedžet & Koritnik, Ljubljana

Veletrgovina manufakturnega blaga — Frančiškanska ulica štev. 4.

Plavilo kuglice

(Perlkugeln)

prima roba u malim kutijama (alla Stezer plavilo) uz vrlo ujmere cijene. Naručite uzorac. I omot sadržaje 100 kutijica.

Glavna zalog: „Danica“ kemičko poduzeće Vinkovci.

Čitajte naš tednik!

BALKAN

SPEDICIJA-SKLADISCA

LJUBLJANA-MARIBOR
BEOGRAD-ZAGREB
---TRST-WIEN---

REKLAMNE ZNAMKE IN ETIKETE ZA OVOJNINO

v modernem slogu oskrbi
„Aloma“, Ljubljana, Kongresni trg 3

I^a GROYER SIR

(hljebovi 5 - 7 kg)

I^a TRAPISTSKI SIR

(5-7 hljeb. čini 5 kg)
razašilje poštom i
željeznicom uz u-
mjerene dnevne
cijene

mljekarna i sirarna

J. HERMAN, KONČANICA, SLAVONIJA.

Zahvaljujuz cijenik

Zahvaljujuz cijenik

Dobiva ponajveč iz Anglije v
velikih množinah raznovrstno
volneno, modno in perilno blago.
Telefon interurban štev. 75.

Tovarna Jos. Reich,

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Barva vsakovrstno blago. — Kemično
čisti obleke. — Svetlolika ovratnike,
zapestnice in srajce.

Podružnice: Maribor, Novomesto, Kočevje.
Gospodska ulica štev. 38, Glavni trg štev. 39.

AKO HOČETE

opremiti svoje izdelke
s primernim imenom,
obrnite se na naslov:
„ALOMA“ LJUBLJANA,
KONGRESNI TRG ŠT. 3

Bencin	Tovot-mast
Petrolej	Kolomaz
Gonilno olje	Vazelin
Strojno olje	Olje in mast
Cilindrovo olje	za usnjarije
	i. t. d.

dobavlja promptno

Dravogradsko mineralna rafinerija

Centrala Maribor.

Tel. 80. Brzojav: Rafinerija.

STISKALNICE

lastnega izdelka za grozdje in
sadje si nabavite pri

D. Z. O. Z. KOMET LJUBLJANA
Dunajska c. 33.

Cene v kampaniji I. 1920/21.

Dr. Fran Ogrin.

(Dalje)

b) Eventualno bi bile nastaviti važnejšim poljskim pridelkom in goveji živini primerne cene, ki bi jamčile producentu razven povračila produkcijskih stroškov tudi zadevni prebitek za tekoče izdатke oziroma obrestovanje naloženega kapitala. Ako bi na ta način bile cene živežnim potreščinam primerno nizke, zmagljive, bi lahko padle tudi cene v prvi vrsti vsem domaćim obrtnim in industrijskim izdelkom ter delavske mize, ker cene raznih predmetov so v stalni medsebojni relaciji.

3. Gospodarska in finančna politika. Na tem polju rabimo enotni nacionalno-ekonomski proračun: Kaj rabimo za svoj materialni obstoj in razvoj, katere teh dobrin sami pridelujemo in izdeluvamo in katero blago moramo uvažati. Treba nam enotnih stalnih smernic glede izvoza in uvoza, carine in glede valute, za katero izvazamo, tako da ne bo treba vedno spremenjati prvotnih naredb. Dolgo smo bili na nejasnem, kaj naj prištevamo med luksurijozno blago, kojega uvoz otežuje našo trgovsko in plačilno bilanco. Sedaj bo uvoz takega blaga prost, pa podvržen visoki carini.

Da more biti našemu narodnemu gospodarstvu le v prid, ako dobimo vedno pravočasno v državo predmete, ki jih sami ne izdelujemo oziroma le v nezadostni množini, je jasno. Tak uvoz pospešujemo s tem, da nastavimo carino zanj kolikor mogoče nizko, oziroma da take predmete sploh oprostimo uvozne carine, s čimer zmanjšamo tudi prodajne cene. To se je zgodilo z odlokom generalne direkcije carin z dne 23. 9. t. l. C br. 61602. Toda o tem posebej.

Naša izvozna carina se zopet ravnaj po tem, ali hočemo ščititi domačega konsumenta, ali pa konkurirati s tujimi izvozniki. V prvem slučaju bo visoka, v drugem nizka.

Cim boljša in cenejša je prometna uprava, tem nižje se drže cene. Stabilnost železniških, poštinskih in parobrodnih pristojbin vpliva tudi na realnost prometa in stabilnost cen.

Največ preglavic pa dela državni upravi davčna politika. Prvi pogoj rednega državnega gospodarstva je ravnovesje v proračunu. To se more doseči le z znižanjem izdatkov ali pa z zvišanjem državnih dohodkov. Te je poiskala sedanja finančna uprava — izdatki se niso mogli izdatno skrčiti — v finančnem proračunu za leto 1920/21 v novih in povišanih davkih ter pristojbinah, o čemur je tudi ta list že pisal. Da se s tem podraže dnevne potreščine, je seveda neizogibno. To pa bo imelo za posledico novo mezdno gibanje delavcev in uradništva, mezde in plače se bodo zvišale, to zvišanje pa bo zahtevalo zopet zvišanje davkov. Tako vidimo stalni circulus vitiosus, o katerem ne vem, kdaj mu bo konec.

Ponavljam ponovno, da bo prišla finančna uprava še najprej na čisto, ako se sklene in izvede tudi pri nas pravična oddaja premoženja.

Šele počasi smo prišli do prepričanja, da nam je izvazati za lastno, domačo valuto in ne za tujo dozdevno zdravo valuto. Še vedno pa se nismo mogli odločiti, da bi postavili splošno to načelo; marveč to velja le glede nekaterih predmetov. Ko si bo naša valuta s tega stališča opomogla, bomo tudi ceneje uvažali. Z raznimi ukrepi se da tedaj draginja omiliti, do ravnotežja v narodnem gospodarstvu s splošno nizkimi cenami pa smo še daleč.

(Konec.)

Izvoz — uvoz in valuta.

Vladni tajnik dr. Fran Ogrin.

Malokatera panoga našega narodnega gospodarstva — razven valutnega vprašanja — je bila predmet toliko posvetovanj in ugibanj kar kar ravno izvoz in uvoz. Pri tem je šlo za troje vprašanj: 1. Kaj in koliko; 2. kako in 3. proti kaki valuti naj se izvaja odnosno uvaža.

Ta zadeva je sama na sebi težavna in kočljiva, pri nas še tem bolj, ker šele gradimo svojo politično in gospodarsko državno zgradbo. Vse to se zrcali v dejstvu, da smo morali v tem oziru že izdane naredbe — uvaževanje spremenjene razmere, pa tudi pritožbe iz gospodarskih krogov — hitro spremenjati in izdajati nove.

Dijete treba krstiti.

Isto tako trebate za svoje proizvode i odgovarajuća imena. Ako Vam treba to predmetnih savjeta, obrnite se s pouzdanjem na

„ALOMA“

Ljubljana, Kongresni trg štev. 3.

„ALOMA“

plakati in reklamne risbe
imajo

najboljši uspeh!

100 000 m
svinjskih
čreviz lastne čistilnice
odda
Ivan Zaff
v Podbrežju pri
Mariboru.Vlastelinstvo
Gornja Reka,
kod Novogmarofa

prodaje 300 hl izvrstnog, bijelog, starog kalničkog vina, vlastitog proizvoda. — Upiti kot DR. GORJAN, Zagreb, Akademički trg br. 1.

UMETN. PLAKATE-
REKLAMNE RISBE-
OSNUTKE VARSTV-
ZNAMKE IMENA DI-
PLOME MODERNO-
OVOJNINO ETIKETE-
KLIJEJE OSKRBI-"ALOMA"
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 3.

OPALOGRAPH

razmnožuje strojno i ručno pišanje (risbe, note) putem neizrabljive, dakle nikada nadomestka potrebne stakl. plošče

Zahtevajte cjenik i uzorke raznovrsnoga tiska

Glavno zastupstvo za cijelu kraljevuu SHS

THE REX & CO. — LJUBLJANA

GRADIŠČE ŠTEV. 10

Stara lekarna pri Orlu

ustanovljena leta 1670. — Ima tuje in domače špecialitete
kakor vsakovrstna zdravila v zalogi,

Pharm. Mag. Vojko Arko
CELJE, na vogalu Glavnega trga in Aleksandrove ulice.

Najuspešnejše orožje

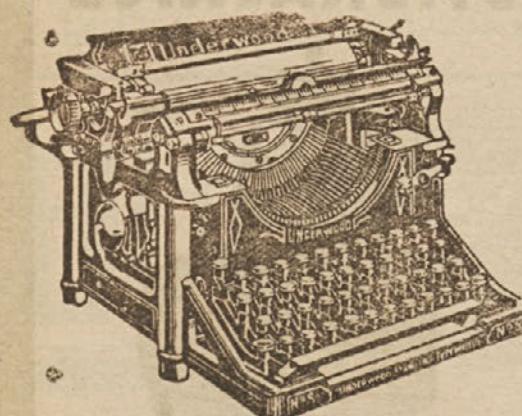
proti naraščajoči konkurenči in izostajanju naročil je

dopr. reklama!

Zahtevajt proračune!

Anončna ekspedicija M. Matelič, Ljubljana,
Kongresni trg 3.

Najidealniji amerikanski pisači stroj
UNDERWOOD

dobije se odmah kod

THE REX CO., Ljubljana

Gradišče štev. 10 Gradišče štev. 10.

Kod večih narudžaba popust.

baterije, žarnice, elektro-tehnični predmeti.

Janko Pogačar
Lovro Effenberger & Co.
Ljubljana
Mestni trg 25.

Zagreb

Frankopanska ulica 2.

Veletrgovina kolonijalne
z i specerijske robe z

Simon Seligman
Zagreb :: Vlaška ulica 57

preporuča svakovrsno robo
po jeftinoj cijeni.

Tako smo napravili več razmejnih štadijev. Od popolnoma prostega izvoza in uvoza — ta doba je trajala prav kratko — smo prišli do državnega reglementiranja s carino, izvoznicami, z zdravo valuto in devizno centralo, v kateri se je osredotočal ves denarni efekt izvoza.

Najbolj v živo je zadeval izvozničarje predpis, da je izvažati le za tujo, zdravo valuto, ki jo je bilo že pred izvozom zavarovati potom poklicnih bank, in poslovanje devizne centrale. Izvozničar ni namreč sam prejel ekvivalenta tuje valute za izvoženo blago, marveč z dotednjimi čeki, devizami in akreditivji je razpolagala edino devizna centrala, ko je ta prejela obračun od inozemske banke, glede konkretnih izvozne partije, je šele izplačala izvozniku zadevno po kurzu pristojčo denarno vsoto v kronsko-dinarski veljavni.

Tako je prišel izvozničar šele po par mesecev, ko je bil izvoz izvršen, do svojega denarja. Umljivo je tedaj, da se je vedno glasneje čul klic iz vrst izvozničarjev: producentov in trgovcev po odpravi tuje zdrave valute in devizne centrale.

Le počasi, stopnjema se je udajala finančna uprava gori izraženim zahtevam. Sem je prištevati naredbo, da se more izvažati za vsako valuto, razven nemško-avstrijsko in madžarsko, ako je zagotovljen (za isto valuto) uvoz ekvivalentnega, pri nas potrebnega blaga. Dalje spada sem tudi ugodnost glede nekaterih predmetov, da se smejo izvažati brez zavarovanja valute: paprika, perutnina, sveže sadje, ajda, poljska pšenica itd.

S tem je bilo prvotno načelo predrto. Radiča in radi zahteve trgovskih krogov je bilo izdanie nove enotne naredbe čedalje nujnejše.

Tako smo prišli do Uredbe o regulirjanju prometa z devizami in valutami z dne 25. 9. 1920, ki se je objavila v Službenih Novinah z dne 7. oktobra t. l. št. 221 (Ur. list za Slovenijo z dne 19. oktobra t. l. št. 120).

S to uredbo so se glasom člena 33 razveljavili vsi njej nasprotujuči predpisi.

Oglejmo si tedaj v glavnem Uredbine dočube. Najvažnejši sta: 1. Vsi naši proizvodi se morajo prodajati v inozemstvu za naš narodni denar: dinar oz. krone; 2. devizna centrala se odpravi in na njeno mesto stope generalni inšektorat ministrstva financ, ki prevzame vse njenе deloma premenjene posle.

V dosegu namena pod 1. predpisuje Uredba dvoje:

a) Inozemski kupec se mora izkazati s potrdilom naše banke, da si je pri njej nabavil za tujo valuto (čeke, devize, akreditive) naše kronsко-dinarske novčanice za nakup blaga, ki ga namevera izvoziti iz Jugoslavije. Le proti takemu potrdilu, kojega vsebina je po naredbi natančno predpisana, prepusti carinarnica blago črez mejo.

b) Tuzemski izvozničar, ki nakupi naravno domače blago, namenjeno za izvoz, za domači dinar, pa se mora pri naši banki obvezati, da bo ekvivalent tuje valute (v vrednostnih papirjih, imenovanih že gori), ki jo bo dobil za izvoženo blago, prodal na našem denarnem trgu. Tudi v tem slučaju prepusti carinarnica blago črez mejo le proti dovrinosom natančno predpisanega bančnega potrdila.

Ta postopek kaže, da izvažamo še vedno za tujo, zdravo valuto in nočemo, da bi nam nastale tiriative v inozemstvu, glaseče se na našo valuto. Vendar pa ustreza Uredba našim valutnim interesom s tem, da predpisuje efektivno izplačilo kuonin za naše blago, predno se izvozi, v našem denarju. S tem pa se tudi pospešuje povraševanje po našem denarju, kar mora pripomoči k zboljšanju naše valute.

2. Razpolaganje s tujimi devizami, čeki in akreditivi.

Na gori opisani način v našo državo uvedene tuje denarne vrednotnice se porazdele tako: ena tretjina pripade Narodni banki (državi) po kurzu, po katerem so bile kupljene od izvoznikov, drugi dve tretjini ostaneta denarnim zavodom, ki so pooblaščeni za trevino z devizami in valutami. Porabili sta (ti dve tretjini) no dolžilih Uredbe za uvozno trgovino in osebne potrebe plačil v inozemstvu: za potne stroške, vzdrževanje džakov, bolnikov itd. Ves postopek je natanko normiran.

Ravno tako predpisuje Uredba natančne dolžbe glede evidence in kontrole dotednjih denarnih zavodov, ki jo izvaja vrednoimeni generalni inšektorat. Denarni zavodi vodijo tedaj potrebne registre in obveščajo periodično gornji inšektorat, vse v izvoznem prometu odkupljene devize in valute na se koncentrirajo le pri Narodni banki in njenih podružnicah.

Niže cijene, dok traje sadanja zaliha!

Nudjam
ukusno izradjene
naknadne
dijelove za
poamenice

vrlo rastezljive marke SOKOL, bolje od gumijevih! - Cijena po komadu njen. M - 45, - 50, - 55, - 60; nadalje nudjam moje podvezace marke "TVAJNE", ukusno izradjene, od najbolje glasovirske žice, koji potpuno nadoknadjaju gumi-jeve (mnogobrojne zahvale); cijena po paru 10 mm široke pocinjene M 1:40, pomjedene M 1:50, posrebrene M 2:10, po-krnjene M 1:70. Uzorke samo uz unapred poslan novac pridodavši M 1 - za poštarnicu.

Traže se prodavači i zastupnici!
Plativo kroz "Dresdener Handelsbank" Dresden ili kroz Postscheckkonto Berlin N. W. 7 k. 83542.

Ivan Babič, Berlin 0.34.
Memeler Strasse 76/I. v.

Ne omalovažajte

vrijednosti modernih omota.

Ukusna i fina oprema

škatuljica, zavitaka

i bočica, olak-

šava prodaju i ra-

širuje krug konsumenata.

Ako želite o tome informacije, obratite se na "ALOMA" Ljubljana, Kongresni trg 3.

LJEKOVITI DVOPER

Bolesnima na želucu i crijevima, ženama u porodu, rekonalescentima

Iječnicki preporučeno.

Vrlo hranljivo! :: Lahko prebavljivo!

V. BIZJAK i drug
tvornica dvopeka, engl. biscuita,
kekса, hostje.

Lječilište Rogačka Slatina.

EN GROSS. EXPORT EN DETAIL.

Vsakovrstne

slamnate in volnene klobuke

slamnate torbice (čekarje) pred-pražnike; vse različne slamnate izdelke priporoča gospodom trgovcem in cenjenemu občinstvu v obilno naročbo

FRANJO CERAR,

tvornica slamnati in volneni klobukov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

Otroka je treba krstiti.

Istotako pa potrebujete za svoje izdelke tudi primerne imena. Ako potrebujete tozadevnih nasvetov, obrnite se zaupno na

„ALOMA“

Ljubljana, Kongresni trg 3.

Bankovno komisioni i agenturni posao za uvoz — izvoz

Ivan Kušić, Brod n/S.

brzojavi: Kušić Savebrod. Telefon 140. Obavlja bankovne naloge u robnom odjeljenju, kupuje i prodaje svakovrsne robe na vlastiti račun. Preporuča se za zimsku sezono radi nabave večih količina bosanskih suhih šljiva, — pekmere, rakije i šljivovice (više vagona). Ove vune, kože, kao sve druge sirovine i zemaljske proizvode. Za svaki zaključak bank garancija. Tražite obvezne ponudbe.

„MABE“ trgovina kemičkih i rudarskih proizvoda, ter agenturni i komisioni posao u Brodu na Savi vlasnik tvrtke:

• IVAN KUŠIĆ. •

Preporuča se u svim trgovackim granama, te moli za kup ili prodaju vrijedne naloge kao ponude za svakovrsnu robu. — Solidna podvorba, zajamčeno kulantna tvrtka.

Domača tvrdka. Solidne cene.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica 9.

Majnovejši kroji. Točna postrežba.

Velika izbira izgoljiljene obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. Zaloga vsakostnega blaga za moške obleke, površnike in sukne, dalje vata za krojače v kosih in na metre.

THE REX CO.

Ljubljana

Gradišče štev. 10

Gradišče štev. 10.

Špecijalna trgovina s pisalnimi stroji in vsemi pisarniškimi potrebščinami. Lastna moderno urejena delavnica pod strokovnim vodstvom.

FIRNIS
pravi laneni nudi

Ljubljana SEVER & KOMP. Ljubljana

Slednjič vsebuje Uredba tudi kazenske sankcije proti prevaram po izvozničarjih, uvozničarjih in denarnih zvodih, ki bi jih zagrešil v zadnjem prometu.

Zeleti je, da bi ne bila tudi ta Uredba le kratkodobni provizorij, kajti nič ne škoduje stabiliziranju na gospodarskem polju bolj, kakor večno eksperimentiranje z naredbami in uredbami.

Uvodoma omenjena Uredba naj tedaj ostane toliko časa v veljavi, da bo mogoče oznaniti vsem interesentom: Izvoz in uvoz je popolnoma prost; plačati je le carina, ki je že sama na sebi regulator izvozne in uvozne politike. Da razvojne faze našega narodnega gospodarstva pa smo najbrže še kako daleč.

Poslovno - obrtni davek.

Škoda, ki jo bo narodno gospodarstvo imelo vsled tega novega nečuvenega davka, bo večja, kakor pa dohodki, ki jih bo država od tega imela. Bremena, ki se nalagajo, so brez pogojno previsoka. Nosi jih ne bo nihe drugi, kakor srednji stan, t. j. uboga para uredniška in delavska, katerim sedaj država zopet jemlje z levo roko, kar jim je pred kratkim dala z desno. Država ne sme slepo nalagati davek na vse predmete. Prav je, ako zahteva 10 odstotkov fakturne vrednosti od vseh tvornic, ki izdeljuje luksusne predmete, nikakor pa ne gre, da se zahteva poslovni davek tudi od premoga, živinе itd.

Poslovno-obrtni davek iznaša: 1. Uvozna carina se poveča za 100 odstotkov; 2. izvozna carina se poveča za 50 odstotkov; 3. pri uvozu luksusnega blaga se mora vrhutega plačati 10 odstotkov fakturne vrednosti; 4. pri blagu, ki je oprešeno uvozne ali izvozne carine, se plačajo vsote po 1. do 3. ravno tako, kakor da ne bi bilo oprešeno carine; 5. za blago, ki je že uvoženo, se plača 10 odstotkov po procenjene vrednosti za luksusno blago in 2 odstotka za drugo blago; 6. občni pridobininski davek se podvoji, in sicer državni davek, kakor tudi vse državne doklade; 7. industrijska in tovarniška podjetja plačajo 1 odstotek od prodajne cene svojih produktov; 8. podjetniki, ki delajo za državo ali samoupravna telesa, kakor tudi vsi oni, ki jim dobavljajo blago, plačajo 1 odstotek od skupne vrednosti; 9. denarni zavodi in akcijska podjetja plačajo 2 odstotka od brutto dobička po bilanci, kakor jo odobri občni zbor in sicer samo za denarne posle.

Plačila poslovno obrtnega davka so oprešeni: 1. Država in državne ustanove, občine in samoupravna telesa; 2. Narodna banka; 3. prodajalci monopolskih predmetov; 4. proizvodi domače industrije; 5. poliedelci za prodajo svojih pridelkov (izvzemši živine); 6. finančni minister sme oprestiti od tega davka kmetske in druge zadruge, ki po svojih pravilih ne razdeljujejo dobička, kakor tudi humanitarna in kulturna društva in ustanove.

Načrt te naredbe ni bil predložen finačnemu odboru. Prihodnjič bomo navedli vzroke, ki so naveljali ministra na ta davek, dalje pa pogreške tega davka in posledice, ki jih bo to novo breme ustvo lo brez dvoma na našem gospodarstvu.

Naše kmetske zadruge.

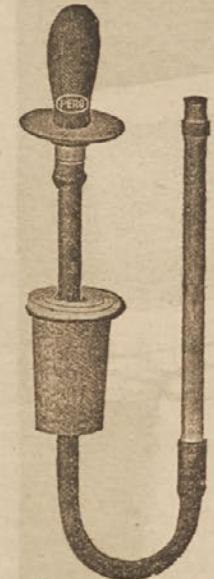
Pri nas se zadruga jako počasi razvija. Poleg mizarske, slaminšarske, žebljarske in nekaj mlekarških zadrug je še nekaj zadrug, ki so pa prav za prav konsumna društva. Da pa tako počasi napredujemo tega je krit kmet sam, in vlažna oziroma vodilni faktorji, ki kmeta prepričajo samega sebi, ne da bi mu tu pa tam priskočili na pomoci z dobrimi sveti in mu pomagali ustanavljati dobre in zanesljive zadrugarske organizacije. Kmet občuti najbolj romaničanje zadrug, ker je izostavljen nevarnim oderuhom in marsikaterim verižnikom po deželi.

Pogledimo danskega kmeta: nekdaj tako delomržen pijanec, lahkomislen zapravljivec, stoji danes na višku. Kaj ga je privdelo do tega? Dobro organizirana zadruga in vzajemno delo. Kar danski kmet producira, to tudi sam prodaja prodaja potom zadruge konsumptom tako, da je ves dobiček njegova last; za kar je kot producent blaga edinole upravičen. To bi se dalo izvesti tudi pri nas, saj je naša država tudi agrarna kakor Danska.

VARSTVEN ZNAMKA.

“PERO”

POSTAVNO VAROVANA.

MAJKE

koje volite svoju djecu,
zahtevajte

samo predmete za
sisanje zaštitnom markom
„PERO“.

Ova marka nadvrlada
zbog svojih izvrstnih
elastičnih svojstva i
žilavosti svojom van-
rednom kakvoćom
sve gumaste vrste,
što su dosada došle
na trg.

Garniture za sisanje,
kompletne boce za
sisanje, odojčeta, sisaljke
za boce i ušča
marke „PERO“ pro-
davaju:

Baloh Janko,
Demšar & Osenar, I. Korenčan,
Anton Krisper, I. Samec v Ljub-
lani, Adamič Anton v Kranju in
König Josip v Celju.

Ustanovljeno 1903

Stampilje iz kavčuka in kovin

Katalog Franjo Pečati Šablone Ključi za tisk Vzrodne tiskalnice Modeli za predtiskanje perila itd Datum-štampilje lastnega izdelka Novo!

ANTON ČERNE graveur Ljubljana, Dvorul trg 1

Najmodernejše

lastnega izdelka, tu in inozemsko

obleke

manufaktурно in modno blago

razpošilja Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK ... LJUBLJANA

Dvorni trg. -- Pod Narodno kavarno.

Trgovina z urami in zlatino
F. ČUDEN, Ljubljana, Prešernova ul. 1.

Trgovina z južnim in
domaćim sadjem, s kan-
diti in slašćicama

R. DEBENJAK.
Celje, Kralja Petra c. št. 5.

Kdor oglašuje,
ta napreduje.

Kako naj bi bila zasnovana taka zadruga? Več občin naj bi si osnovalo zadrugo, vsak zadrugar bi moral svoje pridelke, razven onih, ki jih potrebuje sam zase, oddati zadrugi po gotovi ceni, zadruga pa naj bi te pridelke razprodajala direktno konsumentom. Na ta način bi bil kmet deležen polnega dobička. Na drugi strani naj bi zadruga preskrbela kmetu razne potrebščine, ki jih potrebuje za svoje gospodarstvo sploh in sicer čim mogoče dobro blago po nizkih cenah. Dobikek zadruge naj bi se uporabil za nabavo poljedelskih strojev, ki bi bili skupna last vseh zadrugarjev in kot rezervni zaklad za slučaj slabe letine ali kakih druge nezgode.

Zadruga naj bi bila na ta način obenem tudi majhna posojilnica. Njen namen naj bi bil ta, da prodaja produkte zadrugarjev po najboljših cenah oziroma na najboljem trgu, na drugi strani, da poskrbi za razne gospodarske in kulturne potrebščine svojim zadrugarjem. Naš kmet bi se tako najprej izognil raznini špekulantom. Dragnja bi ne naraščala od dne do dne, kajti blago bi prišlo direktno iz roke producenta h konsumentu in bi ne napravljalo onega križevega pata kakor ga dela sedaj. Predno pride do konsumenta, je desetkrat kupljeno in prodano, tako da končno prodajna cena znaša najmanj 2 do trikrat toliko kot kupna. Na drugi strani bi se naš kmet osamosvojil in opomogel, kmetska mladina bi se več ne sramovala kmetskega stanu in borne koče. Z veseljem bi gledala, kako ji raste bogastvo in blagostanje. Naš kmet bi več ne obupaval nad gospodarstvom in se selil preko Oceana v deželo dolarjev. Na ta način izgubimo najboljše moči, ker vsi mislimo, da je edino le tam njih rešitev in pot do bogastva.

Tu čaka vlado težka naloga, a kmeta tudi. Vlada naj da kmetu možnost, da se osamosvoji, pomaga naj mu ustanavljam zadruge, da naj mu več možnosti do strokovne in gospodarske izobrazbe, da naj mu več agronomov, tehnikov in živinozdravnikov kot pa „gospodov“ in juristov.

Kmeta pa čaka vzajemno delo, železna volja in samozobrazba. Poizkusimo in posnemajmo Dansko. Šlo bo.

G. Štefanov.

Gospodarske in politične vesti.

Naš poročevalni zavod v Beogradu, ki je velike važnosti za našo poročevalno službo v inozemstvu, se nanovo preuredi. Priklopljen bo ministrskemu predsedniku.

Obročni učni tečaji. Dne 25. oktobra t. l. se je na anketi v Državnih Obročnih šoli v Ljubljani sklenilo povabiti vse pomočnike in mojstre, ki bi hoteli tečaje obiskovati, da to priglase „Pokrajinski zvezni obrtnih zadrug za Slovenijo v Ljubljani“, Beethovnova ulica 10.

Svoboden tovorni promet med českoslovaško republiko in našo državo. Železniški tovorni promet med obema državama je svoboden. Vozarino za pošiljatve od odpravne postaje do avstrijsko-jugoslovanske postaje, kakor tudi vse takse, carino in storške, ki so nastali med prevozom od odpravne postaje, do te postaje, mora plačati pošiljatelji. Vozarino, takse, carino in storške od obmejne postaje do zadnje postaje mora plačati adresat.

Savez zemljoradničkih zadruga v Beogradu je ustanovil ravnotam višjo zadružno šolo za izobraževanje zadružnih funkcionarjev.

Českoslovaške brzojavne zveze. V tekočem tednu je bila vzpostavljena brzojavna zveza med Prago in Budimpešto, Beogradom, Zagrebom, Trstom, Dunajem, Monakom, Parizom, Hamburgom, Lipskom, Draždanami, Berlinom, Budimpeštom in Varšavo.

Vprašanje južne železnice. „Neue Freie Presse“ javlja, da je francoska vlada povabilo avstrijsko vlado, naj pošlje svoje zastopnike v Pariz, ki bi v zmislu čl. 320 mir, pogodbe pričeli razgovore glede južne železnice. Avstrijska vlada se bo povabilo odzvala. Povabljeni bodo tudi zastopniki drugih na južni železnici interesiranih držav, med njimi tudi Jugoslavija.

Deveturni delavnik v malih obrti. Ministrski svet je na predlog ministra za socijalno politiko o osemurnem delavniku spopolnil uredbo z nastavnim dostavkom: Ako stavi interesirani obrtnik pri okrožnem delavskem nadzorniku tozdevni predlog, more nadzornik za poedine obrate raztegniti delavni čas na 9 ur dnevno ali 54 ur tedensko. Če gre za vsa podjetja ene in iste vrste, sme odrediti minister za socijalno politiko

to podaljšanje na predlog okrožnega delavskega nadzornika.

Delavska poverjenštva. Ministrski svet je sprejel predlog ministra za socijalno politiko, s katerim se uvedejo za posamezne obrate delavska poverjenštva. V obratih, ki spadajo pod naředbo o 8 urnem delavniku, imajo nastavljenci pravico, da volijo delavske poverjenike, ki imajo dolžnost braniti gospodarske, kulturne in socijalne interese delavstva, posredovati med delodajalcem in delojemalcem, posebno v mezdnih sporih. Poverjeniki posredujejo nadalje pri razporedu dela, se brigajo za to, da delodajalec uvažuje predpise o delovnem času, o varnosti delavcev itd. Njih dolžnost je tudi, da skrbe za red in disciplino v obratu in da posredujejo pri morebitnem odpustu delavcev. Take poverjenike voli vsak samostojni oddelek večjega podjetja. Aktivno volilno pravico ima vsak delavec (nastavlenec), ki je dovršil 18. leto. Pasivno volilno pravico pa ima vsak polnoletni pismeni volilec.

Paketni promet z inozemstvom. S 1. novembrom se je otvoril poštni paketni promet med našo kraljevino in nastopnimi državami: Belgijo, Dansko, Egiptom, Finsko, Italijo, Islandijo, Luksemburgom, Madžarsko, Nizozemsko, Norveško, Portugalsko, Španijo, Švedsko in Anglijo.

Nakup čekov na inozemstvo za osebne potrebe. Po odločbi ministra za finance smejo delegati tega ministrstva v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu in Splitu izdajati posameznikom pooblastila za nakup inozemskeh čekov za njih osebne potrebe v znesku do 3000 dinarjev v tuji valuti, in sicer samo v nujnih primerih: bolezni, smrti in neodložnega potovanja.

Prosilec mora predložiti: 1) potrebne listine s pristojbino vred; 2) dokazila o nujnosti svoje zadeve (U. l. za Slovenijo z dne 24. X. 1920 št. 123).

Nabava saharina. Ministrstvo za prehrano in obnovo dejel odsek za Hrvatsko in Slavonijo razpisuje z odlokom z dne 27. IX. 1920 št. 12417 oddajo saharina lekarnarjem, drogistom, zanesljivim trgovcem za malo prodajo, obrtnikom, ki rabijo saharin v svojem obretu.

Več pove uradni list za Slovenijo z dne 24. X. 1920 št. 123 v dotednem razglasu.

Uvoz kapic za lovske puške in trakov za pisalne stroje je glasom odločbe gospodarsko-financijskega komiteta ministrov z dne 9. X. 1920 C. br. 58465 oz. C. br. 52031 zoper dovoljen.

Ti odločbi sta objavljeni v Službenih Novinah z dne 20. X. 1920 št. 232 in v uradnem listu za Slovenijo z dne 28. X. 1920 št. 125.

Izvoz koruze za hrano perutnini med transportom ze dovoljen glasom odloka generalne direkcije carin z dne 12. X. 1920 C. br. 66730 brez plačila izvozne carine in brez zavarovanja valute.

Ta odlok je objavljen v Službenih Novinah z dne 20. X. 1920 št. 232 in v uradnem listu za Slovenijo z dne 28. X. 1920 št. 125.

Tarifno-prometna konferenca v Bernu. Dne 29. novembra t. l. se prične v Bernu mednarodna tarifno-prometna konferenca, na katero odpošlie tudi naše prometno ministrstvo svoje deležate.

Českoslovaška valuta. Českoslovaška vlada namerava predložiti zakon o ustanovitvi rezervnega zaklada ene milijarde kron v zdravi tuji valuti. Ta rezervni zaklad naj bi se ustvaril iz prebitkov sladkornega izvoza ter naj bi služil za okrepitev českoslovaških kron v inozemstvu.

Stroški in dohodki drž. železnice. Računi za mesec september 1920 izkazujejo stroškov za direkcijo Beograd 63.702.000, Sarajevo 36.989.300, Subotic 25.347.600, Zagreb 72.680.400 kron, skupaj 198.719.300 kron. Ker so dohodki istega meseca znašali 175.730.181 kron, ostalo je primanjkljaj za september 23.989.120 kron.

Delavnice in kurihlnice drž. železnice. Državne železnice imajo 11 delavnic, v katerih se pojavljajo vagoni in lokomotive, in sicer v Nišu, Zagrebu, Ljubljani, Brodu ob Savi, Banjaluki, Splitu, Subotici, Vel. Bečkerek, Sarajevu, Mostaru in Usori. V Splitu se radi težkih razmer na dela. Kurihlniških delavnic je v državi 9, kurihlnic je 43, malih kurihlnic 32.

Vzroki padanja avstrijske krone. „Mittagspost“ vpraša iz informiranih krogov, da se padanje krone v Curihu ne bo ustavilo, marveč da se je bari da se tam kronske solohne ne bo več upoštevala. Vzrok temu padanju je iskat v Ameriki. Pred kratkim so potovali po Nemčiji, Avstriji in Čehoslovaški zastopniki velikih ameriških finančnih skupin, ki so vronjevali gospodarsko življenje v posameznih državah ter po svojem povratku predložili informacije v teh deželah. Informacije glede Avstrije so bile tako pe-

simistične. Vsled tega se Američani, kar le morejo, otresajo avstrijske valute, kar vpliva tudi na padanje nemške marke.

Koliko dinarjev je v prometu? Narodna banka v Beogradu je izkazala 3 miliard dinarjev v prometu. Nemška banka v Berlinu ima 62 miliard mark, avstro-ogrška (za Nemško Avstrijo) 19 milijonov n. a. kron, češki bančni urad 9 in pol milijard, francoska banka v Parizu pa 39 milijonov francoskih frankov. Notranja vrednost naše kronske-dinarske novčanice torej ni tako slaba, kakor naši ljudje mislijo.

Rok za ležanje blaga v carinskih skladisih je skrčen glasom odloka generalne direkcije carin z dne 16. X. 1920 C. br. 67953 na 5 dni, za ležanje v razkladališčih (izven skladis) pa na 10 dni.

Ta odlok, objavljen v Službenih Novinah z dne 21. X. 1920 št. 233 in v uradnem listu za Slovenijo z dne 28. X. 1920 št. 125, velja iz dne 11. t. l.

Izvoz konj belgijske in norveške pasme moškega spola v starosti do dveh let in sicer od letnika 1918 največ 500 glav, od letnikov 1919 in 1920 pa največ po 1000 glav iz Slovenije je dovoljen glasom odloka ministrstva za kmetijstvo in vode z dne 15. X. 1920 št. 6122 (U. l. za Slovenijo z dne 28. X. 1920 št. 125).

Novi ameriški president. Novi prezent Združenih držav bo Warren Gamaliel Harding, ki upravlja republikanski stranki. Ta je bila sestavljena iz agrarskega elementa posestnikov-farmerjev in industrijskih krogov severne atlantske obale. Harding je postal zvest vsem točkam starega programa te stranke. Obljubil je, da se bo veliko vmešaval v evropske razmere, kar se mu pa ne bo posrečilo. Amerika je namreč danes najmočnejša država na svetu in ako bo hotela obvarovati to svojo moč, se bo morala boriti z Anglijo, ki hoče nadvlado nad večin delom svetovne trgovine in industrije obdržati v svojih rokah. Če bo Harding prijatelj naše države, se še ne ve.

Rudarski strajk na Angleškem. Med delavci in podjetniki je prišlo do sporazuma s posredovanjem angleške vlade. Ta sporazum je tako važen. Podjetniki in delavci so se obvezali, da bodo skrbeli za povišanje producije premoga. Za prvi čas so podjetniki pripravljeni plačati 2 šilinga več na teden, potem pa bodo uredili mezze tako, da bodo njih višine odvisne od vrednosti izvoženega premoga. Dva urada bosta ustanovljena na novo, mezni urad, ki bo izravnal posledice vstajanja in padanja rentabilitete in kooperativa, ki bo skušala dvigniti produkcijo. Če bodo cene nadle, se ne bodo zvišale samo mezze, ampak tudi dobitki podjetnikov. Pri nas bi bilo tako rametnih predlogov in veselja do dela v premogovni industriji silno potreba.

Priroda. broj 8. za oktober donosi: O. Kučera: Uzduh u oku fizčara. — F. Nansen: Taiča, Darvin-Divac: Govor. — N. Fink: Riblji čudaci. — Zvjezdano nebo. — Pabirci. — Razgovori. Vrlo zanimljiv i ilustrovan sadržaj ovoga broja, koji nosi vodi u nevidljivi svijet atoma, na nevregledne ravnin sibirске taize, u mračne dubine mora, koji otkriva velo sa zatenetke govor a i diže nas u uzvišenost neba, ne treba doista nikakove druge preporuke. Dužnost je svakoga, da poduje prosvjetni rad Prirode, i da odmah pošalje preplatu od 30 K. djaci 20 K. Prirodi, Demetrova 1, Zagreb.

Iščelo se zveze v Jugoslaviji I. s. z tovarnami železničnih polfaktrov in popolnih izdelkov kar kar za želje, vijake itd., z izdelovalci domaćih in cirkvenih kipov, celih oltariev in pripravljajućih delov, z tovarnami lesenih čevljev (cokeli).

Amerikanec kupil rudnik, premorokon, obširne rozdobe, industrijsko podjetje ali kai enakega. Ponudbe naj bodo okremljene z točnimi orisivimi proračuni, karjami načrtov itd.

Kupim hrastove klode i. s. 40 vagonov. Ponudbe z navedbo najnižje cene, množino, časovno dobave, nakladne postaje itd. Vpoštova se le zdravo blago.

Proda se večja množina (2000 kg) lepe, očiščene volne od banatskih ovac.

Proda se enonadstropna hiša v Ljubljani (Udmat).

10 pisalnih strojev. starejši model priznano prvo vrste znamke „Remington“ po K 4500. Luksuzni avtomobili od 25.000 kron nadalje tovorni avtomobili od 40.000 K nadalje na predaj.

Mali oglasi.

Rabljene steklenice od Eau de Cologne kupuje po najviših cenah drogerija I. C. Kotar, Ljubljana, Wolfsova ul. 3.

Klobuke, moške in ženske, sprejema v popravilo ter iste prekroji v najmodernejše oblike tovarna FR. CERAR, Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Kupujemo laneno seme vsako količino. Sever & Komp., Ljubljana.

Nakladnici pozor!

Nacrte

za moderne umjetničke razglednice preskrbljiva

„ALOMA“

Ljubljana, Kongresni trg 3.

SOL

20 vagonov nudi po vagonih

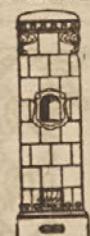
IMPORT-EXPORT

M. J. NERAT,
Maribor,
Gosposka 58. II.
Telefon 262, Brzovaj:
Gumi import.

Prestave

slovenske, hrvaške, srbske (tudi v cirilici), češke, nemške, angleške, francoske in italijanske oskrbi točno :-:- in po solidnih cenah :-:-

Anončna eksp. AL. MATELIČ,
LJUBLJANA, Kongresni trg št. 3.

Krauthacker i Jean

pečari i graditelji štednjaka. Vlastito skladiste peći

Zagreb, Nikolićeva ul. 15 i Ilica 12.

Preuzima sve vrsti radnja novih peći i štednjaka. Specijalno za pregradbe za konstruiranih peći i štednjaka kao i sve vrsti popravke uz najpovoljnije cijene i uz jamstvo.

Hrvatska banka d.d.

Zagreb, Gajeva ulica 10.

Odio za drvo.

Kupuje i prodaje sve vrsti mekog i tvrdog drva kao i gradjevnog i jambog drva, te okrajke i gorivo drvo uz najpovoljnije cijene.

TOMAN & REICH

Tel. 386.
Maribor, Gosposka ulica 38,
trgovina z galanterijskim blagom na debelo

Tel. 386.

nudi po znatno znižanih cenah: Cigaretni papir in stročnice znamke „ALTESE“. — Čistilo in voščilo za čevlje znamke „FOX“. — Kalodont, razni pisemski papir, ključavnice za košare in razno drugo galanterijsko blago.

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu, ustanovljena od mestne občine Zagreb leta 1884.

sprejema v elementarnem in življenskem oddelku vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji in najmodernejšimi tarifi.

Zahtevajte prospekt

katere pošilja in daje vsa potrebna pisma in ustna pojasnila

Podružnica v Ljubljani, Stari trg številka 11. Sprejemajo sposobne potnike in zastopnike, katrim se nudi prilika velikega zasluga.

Josip Rojina

Ljubljana, :: Aleksandrova ulica 3.

Modni atelier za gospode in dame.

Lastna zaloga pristno angleškega blaga.

Albert Matijević
odpremništvo.
Zagreb, Gajeva ul.
55. Telefon 22-73.

Toman & Reich, Maribor

trgovina z galanterijsk. blagom, Gosposka ul. 38
priporoča: pisemski papir, cigaretni papir, stekleni in šmirgel-papir, krema za čevlje, ključavnice za potne košare i t. d. i. t. d. i. t. d.

Založniki pozor!**OSNUTKE**

za moderne umetniške : razglednice skrbi :

„ALOMA“

Ljubljana, Kongresni trg 3.

Najuspešnje orozje

proti konkurenci je

dobra reklama!

Zahtevajte proračune!

**ANONČNA EKSPEDICIJA
AL. MATELIČ**
Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

ELEKTROS

URED ZA ELEKTRIČNU INDUSTRIJU I POGON

VLADIMIR NOVAK

ZAGREB Frankopanska ul. 8

Telefon Interurb. 2-31 - Brzovaj: „Elektronovak“ Zagreb

UREDJUJE: Elektične centale i sve vrsti pogona za električnu rasvjetu i prenos sile ltd.

Prodaja na veliko!

Tvornica tinte i kemikalija

Mr. Albrecht i Kovačić dion. društvo
ZAGREB, Ilica 31.

Telefon 17-95. Telefon 17-95.

Preporuča svoje proizvode, koji su već danas bolji od svih inozemskih. Sve vrsti tinte za pisanje i kopiranje, tuševa, mastila za štampilje sa i bez ulja, arapsku gumu u elegantnim facon-bočicama. Plavilo u bočicama i krugljicama, elegantno pakovano.

Vrlo umjerene cijene!
Tražite naš cjenik!

Dr. Tone Gosak
odvetnik Ptuj.

Pfaff šivalne stroje
Puch vozna kolesa
nevmačiko in vse v
spadajoče predmete
priporoča

Ign. Vok ... Ljubljana
SODNA ULICA ŠT. 7.

Čitajte
„Jugoslavensko burzo“.

NE PODCENJUJTE

vrednosti lepe ovojnina.
Okusna in lična oprema
škatljic, zavitkov in stek-
lenic, olajša prodajo ter
razširja krog odjemalcev.
Ako želite o tem infor-
macij, obrnite se na

„Aloma“, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

SVETLA
JANKO POCAČAR

Centrala: LJUBLJANA
Podruž: BEČERAD
ZAGREB
OSIJEK
KRANJ

Lazni izdelki!

ČEVLJI tovarne *Peter Krina & Ko* tržič

prodajajo se po znatno znižanih cenah.

ZALOGA Ljubljana-Breg

na debelo in drobno. Izdelki zajamčeno iz sa-
mega najboljšega usnja

MEDJUNARODNO OTPREMNIŠTVO **EMIL EICHHORN**

Brod n. Savi

Bos. Brod

Utemeljeno g. 1879

Spedicija svake
vrsti, ocarinjenje,
preseljenja u vla-
stitim pokuč-
tvenim kolima.
Tarifalni i rekla-
macioni odio.

Brz.: Eichhorn.

OSIJEK I.

ZAGREB,

Frankopanska ul. 9

